

Marko Lučić, član Uprave i urednik,
Quantum21.net, qLife

Uvodnik

Marko Lučić

Poštovani čitatelji, ponosno vas obavještavamo kako je portal *Quantum21.net*, nakon kratkih dogovora među kolegama koji se jako dobro razumiju, sklopio partnerstvo s internetskom platformom *MIX – Management Innovation eXchange*, www.managementexchange.com koju su pokrenuli ugledni profesori, predavači i praktičari poput Garya Hamela, Setha Godina, Jeffreya Pfeffera, Boba Suttona, Vineet Nayara, Billa Georgea i drugih.

Management Innovation eXchange (MIX) otvoreni je inovativni projekt pokrenut s namjerom poticanja *evolucije* i *revolucije* znanosti menadžmenta koju drži "najvažnijim izumom ljudskoga roda". Gledano iz te perspektive, menadžment nije ništa drugo doli tehnologija ljudskih postignuća koja je posljednjih stoljeća značajno doprinijela globalnom tehnološko-materijalističkom napretku.

Međutim, problem se sastoji u tome što su značajna dostignuća na polju menadžmenta uglavnom nastala u relativno davnoj prošlosti, prije više desetaka godina. Dizajn radnog procesa, projektni menadžment, analiza varijance, budžetiranje, financijsko izvješćivanje, procjena učinkovitosti, podjela rada, brand management - ova i mnoga druga značajna "otkrića" ostavština su davnih vremena s početka 20. stoljeća. Zapravo, znanost koju nazivamo "modernim menadžmentom" otkrivena je davnih godina 19. stoljeća. A te rane začetnike, pionire menadžmenta, opsjedala su dva ključna problema:

1. Kako pridobiti polu obučene radnike koji su iz dana u dan obavljali iste repetitivne poslove da kontinuirano povećavaju produktivnost?
2. Na koji način koordinirati aktivnosti kako bi se postigla masovnost proizvodnje kompleksnih roba i usluga?

U potrazi za odgovorima na ova pitanja nastala je moderna birokratska organizacija – *Menadžment 1.0* – koja je u svijet rada i poslovanja uspješno uvela velike

inovacije: pojednostavljivanje posla, specijalizaciju rada, računovodstveni sustav i sustav izvještavanja koji su maksimalizirali kontrolu i minimalizirali odstupanja. *Menadžment 1.0* tako je ekspresno postao globalnim standardom ostavši takvim do današnjih dana. Stoga su upravljački menadžerski alati bilo gdje u svijetu vrlo slični, bilo da se radi o globalnom proizvođaču, start-up tvrtki IT sektora ili nekoj javnoj instituciji, bilo da se radi o Tokiju, Frankfurtu ili pak New Yorku.

No, lideri i menadžeri raznih institucija i kompanija širom svijeta danas se suočavaju s novim, do sada neviđenim izazovima – kompleksnim problemima koji nadilaze ograničene sposobnosti pristupa *Menadžment 1.0*. Neki primjeri takvih problema jesu:

1. *Ubrzane promjene*. U globalnom okruženju koje traži točnost i u kojem nema ravnoteže, kompanije moraju razviti prilagodljivost i elastičnost u jednakoj mjeri kao i fokusiranost i učinkovitost.

2. *Hiperkonkurentnost*. U vrtlogu otvorenog i dinamičnog svjetskog gospodarstva, gdje je svatko svakome konkurencija, kompanije moraju kontinuirano i smiono inovirati.

3. *Nivelacija znanja*. U okruženju "globalnog sela", kada komparativne prednosti proizašle iz znanja brzo iščezavaju, pronaći put do srca djelatnika, nadahnuti ih kako bi svakoga dana dobrovoljno iznosili svoje ideje, inicijative, strasti i urođene talente, ključni je zadatak svake uprave.

4. *Povećana odgovornost*. U doba kada javnost direktore percipira sebičnim i neodgovornim osobama, kada se na Internetu minuciozno analiziraju društveni utjecaji poslovnih odluka, kompanije se moraju voditi istančanim osjećajem *društvene odgovornosti*. Ovdje nailazimo na suštinu problema: u vrijeme nastanka *Menadžment 1.0* koncepcije ovakvi problemi nisu se razmatrali. Posljedično tome, gotovo svaka institucija današnjeg doba koristi procese koji:

- refleksno ponavljaju obrasce ponašanja iz prošlosti, obeshrabrujući pritom promjene,
- podupiru konformizam i politikanstvo, istovremeno se koristeći ispraznim parolama o potrebi inoviranja i eksperimentiranja,
- zahtijevaju slijepu poslušnost te malo toga čine na poticanju izvornih doprinosa,
- vode brigu o zahtjevima pojedinih interesnih skupina, istovremeno zanemarujući interese drugih.

Neosporno je kako promjena opisane prakse zahtijeva fundamentalno preispitivanje stoljetne teorije i prakse menadžmenta. Pozivamo vas da i vi sudjelujete u tom procesu, pomno prateći stručni časopis *qLife*, portal *Quantum21.net* kao i događanja na platformi *Management Innovation eXchange*, www.managementexchange.com!